

TOHMAJÄRVEN ELOGE -TODISTEAINEISTO TIIVISTELMÄ

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	1
1. Osallistuminen, edustaminen ja oikeuden mukaiset vaalit.....	2
2. Reagointikyky	7
3. Tehokkuus ja vaikuttavuus.....	9
4. Avoimuus ja läpinäkyvyys.....	12
5. Oikeusvaltioperiaate.....	15
6. Eettinen toiminta.....	16
7. Pätevyys ja kyvykkyys	19
8. Innovaatio ja avoimuus muutokselle	22
9. Kestävyys ja kauaskatseisuus.....	24
10. Moitteeton varainhoito	28
11. Ihmisoikeudet, kulttuurinen monimuotoisuus ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus.....	33
12. Vastuullisuus	36

1. Osallistuminen, edustaminen ja oikeuden mukaiset vaalit

1. Indikaattori: Kunta järjestää vaalit sellaisten lakien mukaisesti, jotka vastaavat parhaita kansainvälisiä käytäntöjä.

Vaalilaki määrittelee sen, miten kuntavaalit järjestetään. Keskusvaalilautakunta hoitaa järjestelyt vaalilain mukaisesti ja kunnanhallitus tekee vaaleja koskevia päätöksiä esim. vaalipaikoista.

Todiste

- Vaalikoulutus, puheenjohtaja
- Vaalikoulutus, varapuheenjohtaja
- Vaalimainos
- Vaalitoimitsijoiden työajat
- Kuntavaalit Tohmajärvellä

2. Indikaattori: Osana määrättyä kuulemisprosessia, kunta tiedottaa aktiivisesti suunnitelmistaan ja kutsuu yksittäisiä kansalaisia, kansalaisjärjestöjä, yrityksiä, paikallisia tiedotusvälineitä ja muita ryhmiä kommentoimaan näitä suunnitelmia.

Tohmajärven kunnan hallintosäännössä (§ 6) määritellään kunnan viestintää ja lisäksi viestinnästä on hyväksytty viestinnän periaatteet (viestintäohje). Kunnanvaltuuston kokouskutsu julkaistaan kunnan internet-sivulla, paikallisessa sanomalehdessä Koti-Karjalassa sekä kunnan facebook-sivuilla. Facebook-sivuilla julkaistaan myös tiedotteita kunnanhallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista sekä muista kunnan kokouksista, tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Facebook-sivuja on mahdollista lukea myös kunnan internet-sivuilla. Kaikkien kunnan toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan kunnan internet-sivuilla. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen kokousten julkaistun asialistan internet-linkki lähetetään paikallisille medioille. Esityslistojen julkaisemisesta määrätään kunnan hallintosäännössä (§ 85, § 124).

Kunnanhallitus on järjestänyt asukasillan Onkamo-Tikkalan kyläläisille. Kunnan viranhaltijat ja valtuutetut ovat olleet Värtsilässä useammassa tilaisuudessa paikalla keskustelemassa Värtsilän kylän tilatarpeista. Kunnassa on järjestetty mm. päihdetilanne kysely, yrittäjän päivä sekä turvallisuusviranomaisten yhteisluento-kierrös.

Todiste:

- Hallintosääntö pykälä 6, 85, 124
- Viestinnän periaatteet - hyväksymispäätös
- Kunnanvaltuuston kokouskutsut Koti-Karjala lehdessä ja facebookissa
- Facebook-julkaisuja kunnanhallituksen asialistoista

- Facebook-julkaisuja kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista

3. Indikaattori: Kunnat pyrkivät parantamaan paikallista lainsäädäntöä ja käytännön järjestelyjä koskien kansalaisten osallistumista julkiseen toimintoon paikallisesti.

Laaja tiedottaminen kunnan virallisista kokouksista ja ajankohtaisista asioista lisäävät kuntalaisten tietoisuutta päätettävistä asioista. Kunnanvaltuuston kokoukset ovat julkisia, joihin jokaisella kuntalaisella on mahdollisuus osallistua. Kunnanvaltuuston kokoukset myös striimataan internetiin, josta ne voi katsoa reaaliaikaisesti tai tallenteena kaksi viikkoa kokouksen päättymisen jälkeen.

Todisteet:

- Hallintosääntö pykälä 6, 85, 124
- Viestinnän periaatteet - hyväksymispäätös
- Kunnanvaltuuston kokouskutsut Koti-Karjala lehdessä ja facebookissa
- Facebook-julkaisuja kunnanhallituksen asialistoista
- Facebook-julkaisuja kunnan tapahtumista ja ajankohtaisista asioista

4. Indikaattori: Yleisöä kuullaan päätöksentekoprosessin alkuvaiheessa.

Tohmajärven kunta ottaa vastaan kuntalaisilta aloitteita ja aloitteet käsitellään asianomaisessa toimielimessä. Aloitteet voidaan tehdä Tohmajärven kunnan internet-sivuilta löytyvän linkin kautta, toimittamalla aloite kunnan kirjaamon sähköpostiin tai kirjallisena kunnanvirastolle. Aloitteen käsittelyn jälkeen aloitteen tekijälle toimitetaan päätös asiasta, mikäli yhteystiedot ovat saatavilla. Päätös näkyy myös kunnan internet-sivuilla toimielimen päätöksissä.

Todisteet:

- Kuntalaisaloitteita ja niiden käsittelyitä

5. Indikaattori: Olemassa oleva valittujen edustajien aktiivinen ohjelma osallistaa kansalaiset päätöksentekoon.

Tohmajärven kunnassa toimii nuorisovaltuusto sekä vanhusneuvosto. Nuorisovaltuuston ohjaajana toimii kunnan nuoriso-ohjaaja. Vanhusneuvostossa on kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan edustajat, joilla on neuvostossa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei päätösoikeutta. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii kunnan vapaa-aikakoordinaattori. Tohmajärveltä on edustaja Keski-Karjalan vammaisneuvostossa.

Todisteet:

- Nuorisovaltuuston muistio

- Vanhusneuvoston muistio
- Keski-Karjalan vammaisneuvoston muistio

6. Indikaattori: Olemassa oleva aktiivinen ohjelma rohkaisee yksilöitä ottamaan valittujen edustajien tehtäviä.

Keskusvaalilautakunta antaa jokaisten vaalien yhteydessä ohjeet, miten vaalimainonta toteutetaan.

Todisteet:

- Kuntavaalimainontaohjeet

7. Indikaattori: Äänestys-oikeus on otettu huomioon ja toimenpiteisiin on ryhdytty sen varmistamiseksi, ettei ryhmiä suljeta pois tai jätetä huonompaan asemaan.

Kaikissa valtakunnallisissa vaaleissa tarkastetaan Tohmajärven ennakkovaalipaikkojen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikkojen esteettömyys ennen äänestyspaikkapäätösten tekoa. Edellisissä kuntavaaleissa vuonna 2021 ennakoäänestys järjestettiin kahden kauppaliikkeen aulassa sekä kirjastoautossa kirjastoauton normaalilla reitillä. Mikäli erityiset syyt vaativat, on koti- ja laitosaänestäminen mahdollista ilmoittamalla tarpeesta ennakkoon keskusvaalilautakunnan sihteerille.

Todisteet:

- Eduskuntavaalit 2023 ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen (kunnanhallituksen päätös)
- Vuoden 2021 kuntavaalien ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen sekä muut kuntavaalien suorittamista koskevat ohjeet (kunnanhallituksen päätös)
- Presidentinvaalit 2024, ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen (kunnanhallituksen päätös)

8. Indikaattori: Olemassa oleva aktiivinen ohjelma ottaa sosiaalisesti haasteelliset mukaan päätöksentekoon.

Esteettömyydestä huolehtiminen äänestyspaikkoja päätettäessä sekä laitos- ja kotiaänestyksen mahdollistaminen antavat kaikille yhteneväisen mahdollisuuden vaalioikeuden käyttämiseen kuntavaaleissa.

Todisteet:

- Eduskuntavaalit 2023 ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen (kunnanhallituksen päätös)

- Vuoden 2021 kuntavaalien ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen sekä muut kuntavaalien suorittamista koskevat ohjeet (kunnanhallituksen päätös)
- Presidentinvaalit 2024, ennakoäänestyspaikat, aukioloajat sekä varsinaisten äänestyspaikkojen ja laitosaänestyspaikkojen vahvistaminen (kunnanhallituksen päätös)

9. Indikaattori: Kunta on tunnistanut keskeiset sidosryhmät (joihin kuuluvat kansalaisjärjestöt, yritykset, paikalliset tiedotusvälineet ja muut sidosryhmät). Tämä luettelo tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa.

Kunnan luottamushenkilöitä on edustajina useissa jäsenyhteisöissä mm. Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymän (Riveria) valtuustossa, Siun soten kuntayhtymän valtuustossa ja paikallisessa neuvottelukunnassa, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton valtuustossa, Poliisin neuvottelukunnassa jne. Kunnan johto toteuttaa yritysvierailuita. Tohmajärven kunta on järjestänyt liikuntaseuraillan.

Todisteet:

- Kunnan edustajat eri jäsenyhteisöissä
- Facebook -päivityksiä yritysvierailuista
- Facebook – päivitys liikuntaseuraillasta

10. Indikaattori: Kunta on ottanut käyttöön neuvottelevan tekniikan prosessin kunnassa (neuvottelukäsittely, kansalaisista koostuva tuomaristo, osallistumisbudjetointi jne.).

Tohmajärven kunnassa on valtuustokaudelle annettu yksittäisen valtuutetun käyttöön 10 000 euroa ns. Kehittämiserä. Yksittäisellä valtuutetulla on oikeus käyttää tiettyjen ehtojen, sääntöjen ja normaalin päätös- ja menettelyjen mukaan haluamaansa kohteeseen.

Todisteet:

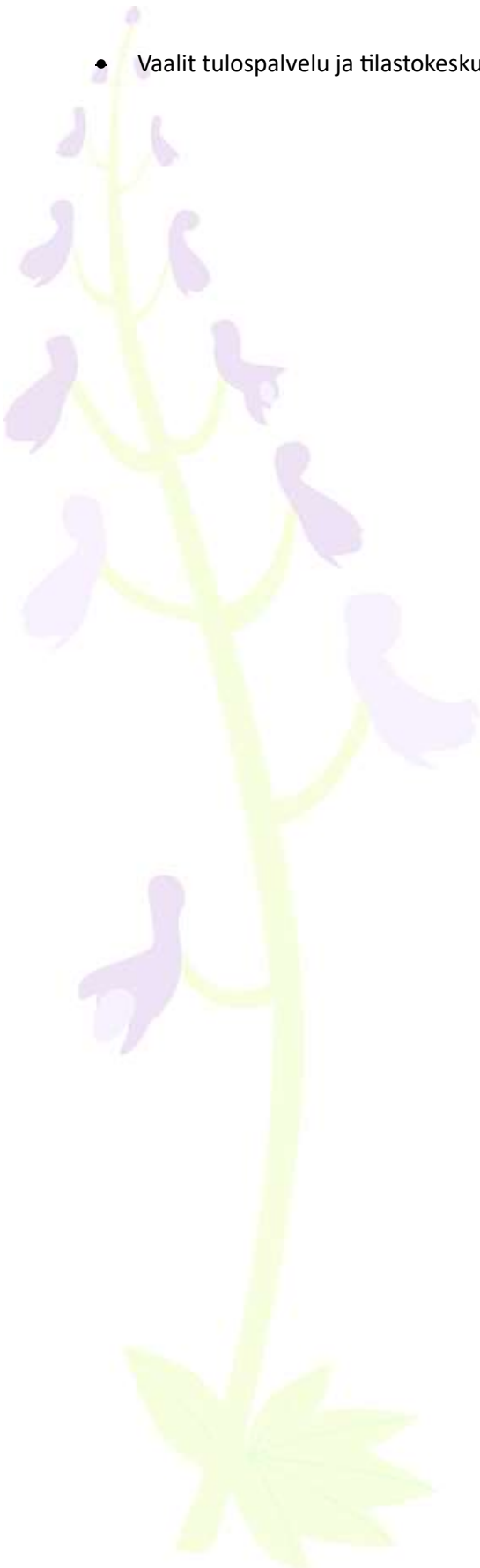
- Valtuuston päätös kehittämiserän toiminta- ja käytösäännöistä
- Valtuutettujen kehittämiserän toiminta- ja käytösäännöt
- MTV:n artikkeli aiheesta
- Palvelupolun kuvaus
- Muistio kuntalaisillasta
- Hyväksytyjä hankkeita

11. Indikaattori: Valittujen virkamiesten demografinen kokoonpano edustaa kunnan demografista kokoonpanoa.

Kuntavaalien tulokset ja tilastot julkaistaan laajasti.

Todisteet:

- Vaalit tulospalvelu ja tilastokeskus

TOHMJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

 Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

2. Reagointikyky

1. Indikaattori: Kaikissa päätöksentekoprosesseissa on selkeät ohjeet ja menettelytavat virkamiehille ja valituille edustajille

Kunnassa on luotu runsaasti erilaista ohjeistusta, joiden mukaan toimitaan. Ohjeistusta päivitetään ajantasaiseksi.

Todisteet:

- Hallintosääntö
- Kunnan maksut ja taksat
- Suunnitelmat
- Ohjeet – tekninen toimisto

2. Indikaattori: Kunnat huolehtivat siitä, että kaikki valitut edustajat edustavat paikallisten ihmisten etua.

Edustajat poistuvat esteellisenä kokousasioiden käsittelystä.

Todisteet:

- Pöytäkirjoja, joissa merkintä poistumisesta esteellisenä

3. Indikaattori: Paikallisten julkisten palvelujen ja viranomaisten toimintaan liittyvä yksittäinen valitusmenettely vastausaikatavoitteen on kehitetty ja otettu käyttöön ja sen käyttämisestä on näyttöä.

Viranhaltijapäätöksissä sekä toimielimien päätösten otteiden mukana on aina oikaisuvaatimusohjeet.

Todisteet:

- Oikaisuvaatimusohjeet

4. Indikaattori: Tietoa kuntaa koskevista valituksista ja valituksiin annetuista vastauksista sekä mahdollisista muutoksista saatetaan työntekijöiden, valittujen edustajien ja kansalaisten saataville.

Mahdolliset valitukset tai oikaisuvaatimukset julkaistaan kunnan kuulutuksissa.

Jos oikaisuvaatimus on tehty toimielimelle, se käsitellään toimielimessä.

Todisteet:

- Kunnan kuulutukset
- Esityslistat

5. Indikaattori: Jos käytäntöön ja palvelun tarjoamiseen tarvitaan muutoksia, ne tehdään vastauksena tutkimuksiin, raportteihin, konsultaatioihin, valituksiin ja muihin panostuksiin. Tehdyt muutokset julkistetaan.

Tohmajärven kunnassa on laadittu kuntalaiskysely, jota on käytetty kuntastrategian suunnittelussa.

Maiju Lassilan koulun toimenpidesuunnitelma oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseksi on tehty kouluterveyskyselyn vastausten perusteella.

MELA antaa kuntatarkastusraportin vuosittain, jonka perusteella lomitustoimi tekee toimenpiteitä.

Todisteet:

- Kuntalaiskysely kuntastrategian valmistelussa
- Maiju Lassilan koulun toimenpidesuunnitelma oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseksi
- MELA:n kuntatarkastusraportti

6. Indikaattori: Kunta tarjoaa hyvää ”asiakaspalvelua” varmistamalla, että palveluita tarjoaa asiantunteva ja hyvin koulutettu henkilökunta, joka ymmärtää väestönsä tarpeet.

Kunnassa on laadittu vuosittain henkilöstön koulutussuunnitelma.

Todisteet:

- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2022
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2023

3. Tehokkuus ja vaikuttavuus

1. Indikaattori: Kunta suunnittelee toimintaansa ja budjettiaan strategisten ohjaussuunnitelmiensa mukaisesti sekä strategisella että toiminnallisella tasolla.

Kunnalla on käytössä valtuustokaudelle suunniteltu kuntastrategia, johon päätöksen teko nojautuu. Vuositain tehtävä talousarvio perustuu kuntastrategiaan. Kuntastrategiaa arvioidaan valtuustokauden aikana ja siihen tehdään tarvittaessa muutoksia.

Todisteet:

- Kuntastrategia
- Talousarvio

2. Indikaattori: Suoritustietoa kerätään ja tarkistetaan säännöllisesti. Kunta toimii korjatakseen odotetun ja todellisen suorituskvyn väliset erot.

Osavuositarkastus laaditaan neljä kertaa vuodessa ja viedään kunnanvaltuustoon tiedoksi. Osavuositarkastuksissa tarkastellaan taloudellista tilannetta sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Kunnanhallitus tarkastelee talouden tilannetta kuukausittain omassa kokouksessaan.

Todisteet:

- Osavuositarkastukset

3. Indikaattori: Kunta kehittää ja toteuttaa tulosjohtamisen viitekehystä, joka kattaa kaikki sen tavoitteet, palvelut ja toiminnot asianmukaisine mittareineen ja raportoi säännöllisesti tuloksestaan ja edistymisestään.

Kunnanjohtaja valmistelee vuosittain kunnanjohtajan tulostoimintasuunnitelman, jonka kunnanhallitus hyväksyy.

Todisteet:

- Kunnanjohtajan tulostoimintasuunnitelma

4. Indikaattori: Kunta vaihtaa hyviä käytäntöjä muiden kuntien kanssa ja käyttää näitä tietoja oman tehokkuutensa ja vaikuttavuutensa parantamiseen.

Tohmajärven kunta tekee runsaasti yhteistyötä muiden kuntien kanssa, erityisesti Keski-Karjalan kuntien. Erilaisia hankkeita toteutetaan yhteistyössä.

Yhteisiä kokoontumisia on ollut mm. Keski-Karjalan kuntien kuulumiset –tilaisuus sekä seutukunnan sivistyslautakuntien tapaaminen.

Tohmajärven ja Rääkkylän kunnilla on yhteistyösopimus rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu viranomaisen palveluista, jonka kustannukset jaetaan näiden kuntien kesken.

Todisteet:

- Yhteistyösopimuksen hyväksyminen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaispalveluista Rääkkylän kunnan kanssa
- Keski-Karjalan kuntien kuulumisia –kokouskutsu
- Seutukunnan sivistyslautakunnat -kokoontumiskutsu
- Tositeraportti kunnan maksamista jäsenmaksuista

5. Indikaattori: Kunta laatii strategisen ja toiminnallisen arviointiasiakirjan yhteiskuntapolitiikan arviointia varten

Tarkastuslautakunta arvioi kunnan toiminnan tavoitteellisuutta vuosittain tekemällään arviointikertomuksella. Kuntastrategian toteutumista ja muutoksia arvioidaan kuntastrategian väliarvioinnilla.

Todisteet:

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus
- Kuntastrategian väliarvio

6. Indikaattori: Kunta huomioi arviointinsa tulokset tulevan yhteiskuntapolitiikan toteuttamiseksi

Valtuustokauden aikana kunta tekee kuntastrategian, arvioi sen toteutumista sekä tarvittaessa päivittää sitä.

Todisteet:

- Kuntastrategian eri vaiheita

7. Indikaattori: Menettelytavat, tulosraportit ja tietojärjestelmät auditoidaan riippumattomasti ja tulokset raportoidaan valtuutetuille.

Kuntalain mukaisesti valtuusto hyväksyy riskienhallinnan periaatteet, kunnanhallitus hyväksyy toimintaohjeet, joiden pohjalta lautakunnat laativat toimielinکوhtaaiset toimintasuunnitelmat ja -raportit. Kunnanhallitus raportoi tilintarkastajalle. Riskienhallinnan toteutuminen raportoidaan vuosittain tilinpäätöksessä.

Todisteet:

- Valtuuston hyväksymät periaatteet
- Kunnanhallituksen toimintaohjeet
- Lautakuntien suunnitelmat ja -raportit
- Kunnanhallituksen raportti tilintarkastajalle
- Tilinpäätös

8. Indikaattori: Kaikki tärkeimmät palvelut ja toiminnot tarkastetaan säännöllisesti asianmukaisin väliajoin niiden suorituskyvyn ja vaikutusten arvioimiseksi.

Kunnassa laaditaan toimenpideohjelmia ja -strategioita, joita myös päivitetään.

Todisteet:

- Selvitys Tohmajärven kunnan vuokraustoiminnasta ja asuntokannasta
- Tohmajärven kunnan vuokratalostrategia

9. Indikaattori: Kunnat pitävät asianmukaista kirjaa mallien tunnistamiseksi sekä tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Talousarviossa ja tilinpäätöksessä kerätään säännöllisesti toimialojen palveluiden muutoksista käyttämällä tunnuslukuja.

Todisteet:

- Tilinpäätöksen tunnusluvut

4. Avoimuus ja läpinäkyvyys

1. Indikaattori: Kunnalla on selkeä ja hyvin ymmärretty oikeudellinen kehys, joka on laajalti julkistettu.

Hallintosääntö määrittelee oikeudellisen kehyksen kunnan toiminnalle ja se on julkaistu kunnan internet-sivuilla.

Todisteet:

- Hallintosääntö

2. Indikaattori: Kunnan oikeudellinen kehys sisältää selkeän delegoinnin päätöksentekokaavion, jossa määritellään, kuka on vastuussa kunkin päätöksen tekemisestä ja miten päätökset tehdään, pannaan täytäntöön ja julkistetaan.

Hallintosäännön §:ssä 22-26 avataan kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden päätösvalta.

Todisteet:

- Hallintosäännön pykälät 22-26

3. Indikaattori: Kunta tekee ja panee täytäntöön päätökset avoimesti, läpinäkyvästi, vastuullisesti ja oikea-aikaisesti sekä sääntöjen ja määräysten mukaisesti, ja kansainvälisten parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

Kunta julkaisee viranhaltijapäätökset ja pöytäkirjat internet-sivuillaan, ellei salassapito muuta määrää.

Kunta julkaisee mm. kaavoituskatsauksen internet-sivuillaan.

Kunnanhallitus täytäntöön panee valtuuston päätökset erillisellä päätöspykälällä kunnanvaltuuston kokouksen jälkeen.

Todisteet:

- Kaavoituskatsaus
- Kunnanhallituksen pykälä valtuuston päätösten täytäntöönpanosta
- Kunnan internetsivut

4. Indikaattori: Päätöksiä varten on olemassa valitusprosessi, joka on laajalti saatavilla ja ymmärretty.

Kaikkiin viranhaltijapäätöksiin ja pöytäkirjan otteisiin liitetään oikaisuvaatimusohjeet.

Todisteet:

- Oikaisuvaatimusohjeet

5. Indikaattori: Oppositiolla on oikeus tehdä ehdotuksia, tarkistuksia ja välikysymyksiä. Oppositiolla on myös oikeus vaatia tiettyjen aiheiden tutkintalautakuntien kokouksia ja sillä on oikeus olla edustettuna joissakin kunnan elimissä.

Kunnanvaltuutetut tekevät aktiivisesti valtuustoaloitteita, jotka käsitellään usein kunnanhallituksen lisäksi valtuustoaloitteen sisällön mukaan asianomaisessa toimielimessä. Kunnanvaltuusto hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Todisteet:

- Listaus tehdyistä valtuustoaloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä
- Hallintosääntö § 114 Valtuutettujen aloitteet
- Hallintosääntö luku 16 – aloitteen käsittely

6. Indikaattori: Kunnat varmistavat kansalaisten säännöllisen ja helpon yhteydenpidon valittuihin edustajiin.

Kunnan internet-sivuilla on julkaistu valtuutettujen yhteystiedot, mikäli valtuutettu on antanut siihen luvan. Jokaisella valtuutetulla tai lautakunnan jäsenellä on kunnan hankkima luottamus-sähköposti.

Todisteet:

- Valtuutettujen yhteystiedot

7. Indikaattori: Kunnat tiedottavat aktiivisesti väestöä.

Kunnan tilaisuuksista tiedotetaan laajasti sosiaalisessa mediassa, kunnan internet-sivuilla ja tarvittaessa paikallislehdessä. Päätökset julkaistaan internet-sivuilla ja usein niistä uutisoidaan myös sosiaalisessa mediassa. Toimialat voivat tiedottaa sosiaalisessa mediassa omasta toiminnastaan sekä mahdollisista häiriötilanteista.

Todisteet:

- Kunnan facebook päivityksiä tilaisuuksista
- Veden jakeluhäiriö -päivitys facebookissa

8. Indikaattori: Kuntakokoukset ovat avoimia yleisölle ja tiedotusvälineet sekä esityslistat ja asiakirjat ovat julkisesti saatavilla.

Valtuuston kokouksista ilmoitetaan paikallislehdessä, internet-sivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä kunnan virallisissa kuulutuksissa. Valtuuston kokoukset ovat avoimia yleisölle ja kokoukset striimataan youtube-kanavalle, jossa ne ovat katsottavissa reaaliaikaisesti tai kaksi viikkoa kokouksen jälkeen. Kaikkien toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan kunnan internet-sivuilla. Kunnanhallituksen ja –valtuuston esityslistoista lähetetään tieto (linkki internet-sivuille) lähialueen tiedotusvälineille.

Todisteet:

- Valtuuston kokouskutsuja (facebook)

9. Indikaattori: Kunnalla on 12 kuukauden rullaava työohjelma, joka on saanut kansalaisilta ja valituilta edustajilta palautetta ja se on julkaistu laajasti.

Kunnanhallitus päättää puolivuositain kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokousaikatauluista syys- ja kevätkaudeksi. Kunnanhallitus on luonut myös vuosikellon vuodelle 2024.

Todisteet:

- Kunnanhallituksen ja –valtuuston kokousaikataulu kevät 2024, vuosikello

10. Indikaattori: Valitut edustajat osoittavat avoimuutta mediaa kohtaan ja halukkuutensa tiedottaa tiedotusvälineille.

Kunnanhallituksen kokouksista julkaistaan ennen kokousta tiedote käsiteltävistä asioista.

Todisteet:

- Kunnanhallituksen tiedotteita esityslistoista facebookissa

5. Oikeusvaltioperiaate

1. Indikaattori: Kunta noudattaa kaikkia voimassa olevia lakeja ja määräyksiä.

Kunnanvaltuusto myöntää tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä vastuuvapauden tilivelvollisille.

Riippumaton ja puolueeton tilintarkastaja valitaan sopimuskausittain kunnanvaltuuston toimesta. Tilintarkastajan palvelut kilpailutetaan.

Todisteet:

- Tilinpäätös
- Tilintarkastajan kilpailuttaminen
- Tilintarkastustoimeksiannon vastauskirje

2. Indikaattori: Kunta ilmoittaa julkisesti kaikista oikeudellisista päätöksistä tai lainmukaisista rangaistuksista, joita sille on annettu.

Kunta ilmoittaa oikeuden päätöksistä oikaisuvaatimustilanteissa kunnan julkisissa kuulutuksissa sekä usein toimielimen pöytäkirjan pykälänä, ellei salassapito sitä estä.

Todisteet:

- Hallinto-oikeuden päätöksiä

3. Indikaattori: Sääntöjä ja määräyksiä sovelletaan laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

Tasekirjassa mainitaan lukumääräisesti tilikauden aikana tehdyt kunnallisvalitukset ja oikaisuvaatimukset toimielimittäin.

Todisteet:

- Tasekirjasta kunnallisvalitukset ja oikaisuvaatimukset

4. Indikaattori: Säännöt ja määräykset pannaan täytäntöön puolueettomasti.

Kunnanhallitus täytäntöön panee valtuuston päätökset erillisellä päätöspykälällä kunnanvaltuuston kokouksen jälkeen.

Todisteet:

- Kunnanhallituksen pykälää valtuuston päätösten täytäntöönpanosta

6. Eettinen toiminta

1. Indikaattori: Julkiset menettelytavat päätetään kunnan yleisen hyvinvointiroolin mukaan.

Monissa tapauksissa, varsinkin isoja hankintoja tehdessä, kilpailutuksen tekeminen ulkoistetaan kunnassa Pohjois-Karjalan hankintatoimelle. Pohjois-Karjalan hankintatoimi on Joensuun kaupungin alainen organisaatio ja sen valvonnasta vastaa Joensuun kaupunki.

Todisteet:

- Pohjois-Karjalan hankintatoimen yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen

2. Indikaattori: Paikallinen yleinen etu ohjaa kunnan budjettivarojen kohdentamista.

Kunnan talousarviossa päätetyt toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kunnanvaltuuston hyväksymään kuntastrategiaan. Palveluja kehitetään erilaisten kyselyiden pohjalta.

Todisteet:

- Talousarvio 2024
- Kuntastrategia
- Kyselyitä

3. Indikaattori: Ohjesäännöissä määritellään valituilta edustajilta ja virkamiehiltä vaadittavat eettiset standardit. Näihin kuuluu vaatimus, jonka mukaan edut, lahjat ja kaikenlainen vieraanvaraisuus on kirjattava julkisiin rekistereihin.

Kunnassa on annettu talousarvion täytäntöönpano-ohje, jossa määritellään mm. laskujen käsittelystä. Laskujen asiatarkastaja ja hyväksyjä eivät voi olla sama henkilö, kukaan ei voi hyväksyä omia laskujaan, joissa on jokin henkilökohtainen etu (ravintola-, hotelli- ja puhelinlaskut) ja laskuun määritellään tarvittaessa osallistujat esim. ravintolalaskuissa.

Todisteet:

- Talousarvion täytäntöönpano-ohje

4. Indikaattori: Korruptiolle alttiille aloille, kuten hankinnat, kuntien omaisuuden myynti sekä lupien ja lisenssien myöntäminen, on laadittu omat erityismenettelyt.

Hankintapäätökset ovat julkisia ja niillä on oma valitusmenettely.

Hankinnoista on laadittu kunnassa hankintaohje.

Poikkeuslupahakemukset käsitellään julkisina ja käsittelyn lisäksi niistä tehdään julkinen kuulutus.

Todisteet:

- Hankintaohje
- Poikkeuslupahakemuksia

5. Indikaattori: Korruption vastaiset järjestelyt tarkastetaan vuosittain esimerkiksi sisäisenä tai ulkoisena auditointina.

Yleisohjeessa kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisessa suositetaan, että kohdassa muut ei-taloudelliset asiat raportoitaisiin korruption vastaiset järjestelyt. Kunnan tilinpäätöksessä vuonna 2022 näin ei ollut mutta tulee olemaan vuoden 2023 osalta.

Todisteet:

- Tilinpäätös 2022
- Tilinpäätös 2023 (toimitetaan myöhemmin)

6. Indikaattori: Henkilöstöpolitiikka edellyttää henkilöstön nimittämistä, ylennyksiä ja ansioiden perusteella palkitsemista ja/tai kurinpitoa vain hyväksytyjen menettelytapojen mukaisesti.

Kunnassa on luotu häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamalli.

Vaikeissa henkilöstöpoliittisissa tilanteissa käytetään ohjekirjana Kuntatyönantajan virkasuhdeopasta tai työsuuhdeopasta.

Todisteet:

- Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun toimintamalli
- KT virkasuhdeopas
- KT työsuuhdeopas

7. Indikaattori: Valittujen edustajien ja henkilöstön on ilmoitettava mahdollisista eturistiriidoista, jotka voivat vaikuttaa päätöksentekoon, ja heidän on pidättäydyttävä osallistumasta asiaan liittyvien päätösten tekemiseen.

Tarkastuslautakunta valvoo kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijän sidonnaisuusilmoituksia.

Sidonnaisuusilmoitukset on tehtävä johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Kunnanvaltuusto saa sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi vuosittain. Sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

Toimielimen jäsenen on poistuttava kokouksesta asian käsittelyn ajaksi, mikäli hän on jäävi käsittelemään asiaa.

Todisteet:

- Sidonnaisuusilmoitukset
- Pöytäkirjamerkintöjä esteellisenä poistumisesta
- Tarkastuslautakunnan käsittelyjä

8. Indikaattori: Kunnat varmistavat vaikuttavan ja tehokkaan hankinnan sekä käyttää ennalta asetettuja valintaperusteita.

Tohmajärven kunnassa on laadittu hankintaohjeistus.

Suuremmat hankinnat kilpailutetaan usein Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa yhteistyössä.

Pohjois-Karjalan hankintatoimi järjestää kunnan hankinnoista vastaaville koulutusta hankinnoista.

Todisteet:

- Pohjois-Karjalan hankintatoimen yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen
- Hankintaohje
- Hankintatoimen järjestämä koulutus

9. Indikaattori: Kunnat varmistavat yleisölle vapaan pääsyn julkisia hankintoja koskeviin asiakirjoihin ja hankintapäätöksiin

Tietyn suuruisista hankinnoista tehdään viranhaltijapäätös tai se käsitellään toimielimessä. Päätökset julkaistaan kunnan internet-sivuilla. Lisäksi kuntalainen voi tarkastella Tohmajärven kuntaa koskevia hankintatietoja Pohjois-Karjalan hankintatoimen internet-sivuilta.

Todisteet:

- Päätös Tohmajärven kunnallistalon julkisivusaneerauksesta
- Valkeasuon turvetuotantoalueen ympäristölupapäätöksen selvitys
- Tohmajärven kuntaa koskevia merkintöjä Pohjois-Karjalan hankintatoimessa

7. Pätevyys ja kyvykkyys

1. Indikaattori: Kunta tunnistaa taidot, joita tarvitaan niiden palvelujen tehokkaaseen tuottamiseen, ja suorittaa osaamiseen liittyvän tarkastuksen puutteiden tunnistamiseksi osana strategista työvoimasuunnitelmaa.

Kuntastrategiassa puhutaan Myö-meiningistä, jossa luetellaan painopistealueet. Yhtenä painopistealueena on kannustava johtaminen ja sitoutunut henkilökunta.

Todisteet:

- Myö-meininki kuntastrategiassa

2. Indikaattori: Kunnassa on käytössä järjestelmä henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien toteuttamiseksi

Kaikkien työntekijöiden ja viranhaltijoiden kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu, jossa arvioidaan kulunutta vuotta ja käydään läpi kehityssuunnitelmaa seuraavalle vuodelle.

Todisteet:

- Kehityskeskusteluohjeet
- Kehityskeskustelu lomake

3. Indikaattori: Järjestelyt ovat käytössä hyvien suoritusten palkitsemiseksi ja huonojen suoritusten parantamiseksi.

Kunnassa on luotu palkkausjärjestelmän kuvaus, joka antaa ohjeistuksen palkkauksesta ja palkkauksen tarkistamisesta tehtävien muuttuessa oleellisesti tai annettaessa työntekijälle lisävastuuta.

Esimies käy työntekijän kanssa vuosittain kehityskeskustelun.

Työntekijän työn vastuullisuutta voidaan arvioida työnvaikuttavuuden arvioinnilla (TVA), jonka mukaan voidaan peruspalkkaa korottaa vastuullisuuden mukaan.

Työsuorituksen arvioinnissa keskustellaan työntekijän työssä suoriutumisen tasosta (TSA).

Todisteet:

- Palkkausjärjestelmän kuvaus
- TVA-tasojen kriteeristö
- TSA

4. Indikaattori: Kunnalla on rekrytointi- ja valintapolitiikka sekä valintamenettelyt, jotka julkistetaan ja joita toteutetaan johdonmukaisesti.

Rekrytointia käynnistettäessä voidaan toimielimessä valita erillinen työryhmä / haastatteluryhmä valitsemaan työhaastatteluun kutsuttavat, haastattelemaan hakijat sekä tekemään päätösehdotus esittelijälle valittavasta henkilöstä.

Henkilöstöjaosto on laatinut kuvauksen rekrytointiprosessista.

Todisteet:

- Kuvaus rekrytointiprosessista
- Päätöksiä rekrytointiryhmän nimeämisestä

5. Indikaattori: Koulutussuunnitelmaa kehitetään, toteutetaan ja seurataan sen varmistamiseksi, että koulutustarpeet täytetään täysimääräisesti ja että sitä ennen jatkuvasti kehitetyt ammatilliset taidot eivät muodostu esteeksi palvelun toimittamiselle. Käytössä on myös toimenpiteitä, jotta koulutuksen puute ei häiritse palvelun toimituksen tehokkuutta.

Henkilöstölle on tehty koulutussuunnitelma ja sitä toteutetaan sekä seurataan.

Tarkastuslautakunta on osallistunut koulutukseen.

Todisteet:

- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma
- Tarkastuslautakunnan koulutus päätös

6. Indikaattori: Kunnat tarkastelevat rekrytointi-, koulutus- ja ylennysmenettelyjen toteutusta ja tuloksia sekä tekevät parannuksia sen pohjalta.

Kunnassa on luotu palkkausjärjestelmän kuvaus, joka antaa ohjeistuksen palkkauksesta ja palkkauksen tarkistamisesta tehtävien muuttuessa oleellisesti tai annettaessa työntekijälle lisävastuuta.

Esimies käy työntekijän kanssa vuosittain kehityskeskustelun.

Työntekijän työn vastuullisuutta voidaan arvioida työnvaikuttavuuden arvioinnilla (TVA), jonka mukaan voidaan peruspalkkaa korottaa vastuullisuuden mukaan.

Todisteet:

- Palkkausjärjestelmän kuvaus
- TVA-tasojen kriteeristö

7. Indikaattori: Valintaperusteet määritellään jokaiselle toimelle ja ilmoitetaan kaikille hakijoille. Kriteerit heijastavat työn olennaisia vaatimuksia, eivätkä ne sulje pois mitään yhteiskuntaryhmiä.

Valintaperusteet määritellään jokaiselle toimelle ja ilmoitetaan työnhakukuulutuksessa.

Todisteet:

- Työnhakukuulutuksia
- Keskushallinnon sihteerin toimen täyttölupa

8. Indikaattori: Henkilökunta saa säännöllisesti arviointeja suorituksestaan ja kehityksestään osana systemaattista suoritusten arviointia ja urakehitystä.

Esimies käy vuosittain työntekijän kanssa kehityskeskustelun.

Kuntaan on laadittu perehdyttämissuunnitelma, jonka uusi työntekijä käy läpi esimiehensä kanssa.

Todisteet:

- Kehityskeskustelu ohjeet
- Perehdyttämissuunnitelma

8. Innovaatio ja avoimuus muutokselle

1. Indikaattori: Kunnassa on jäsenelty lähestymistapa innovaatioon, tutkimukseen ja kehitykseen.

Tohmajärven kunnassa on innovoitu omanlaisensa osallistavan budjetoinnin muoto ns. valtuutettujen kymppitonnit (valtuutetun henkilökohtainen 10 000 euron kehittämisraha).

Kunnassa otetaan vuonna 2024 käyttöön uudenlainen asumisen tuki.

Kunnassa on käytössä vauvaperhe-etuus.

Todisteet:

- Kymppitonnilomake kuntalaisten ideoita varten
- Valtuutettujen kehittämisrahan toiminta- ja käytösäännöt
- Asumistuki
- Vauvaperhe-etuus

2. Indikaattori: Kunnat pyrkivät tunnistamaan ja toteuttamaan esimerkkejä hyvistä käytännöistä ja uusista ratkaisuista.

Ennen päätöstä rakentaa uusi jätevedenpuhdistamo, teetettiin laajat selvitykset vaihtoehtoista.

Tohmajärveläiset ovat aktiivisia tekemään kuntalaisaloitteita.

Tohmajärven kunta on mukana rajakuntahankkeessa etsiäkseen aktiivisesti ratkaisuja Ukrainan sodan vaikutuksiin rajakunnissa.

Kunta on panostanut terveysaseman aurinkopaneelijärjestelmään.

Keski-Karjalan kunnilla on yhteinen maahanmuuttokoordinaattori.

Todisteet:

- Jätevedenpuhdistamon toteutussuunnittelun käynnistäminen
- Jätevedenpuhdistamon rakentamispäätös
- Kuntalaisaloitteita
- Aamu-TV
- Kunta-TV
- Päätös maahanmuuttokoordinaattorin toimen perustamisesta

3. Indikaattori: Kunta on aktiivisesti mukana hyvän hallintotavan pilottihankkeessa.

Tohmajärven kunta osallistuu ELoGE-arviointiprosessiin.

Tohmajärven tarkastuslautakunta on osallistunut arviointikertomuskilpailuun.

Todisteet:

- Kunnanhallituksen ilmoitusasiat § 256 (2023)
- Tohmajärven kunnan itsearviointi § 63 (2024)
- Tarkastuslautakunnan päätös arviointikertomuskilpailuun osallistumisesta

4. Indikaattori: Valitut edustajat ja henkilökunta ovat selkeästi sitoutuneet toimiin varmistaakseen, että uusista ratkaisuista ja hyvistä käytännöistä saadaan hyötyjä.

Kunnassa toteutettiin kuntalaiskysely, jonka pohjalta laadittiin kuntastrategia.

Kunnan henkilöstö osallistettiin kuntastrategian väliarviointiin.

Todisteet:

- Kuntalaiskyselyn tulokset
- Kuntastrategian väliarviointiryhmä

9. Kestävyys ja kauaskatseisuus

1. Indikaattori: Kunnassa on jäsenelty lähestymistapa pitkän aikavälin kehittämiseen.

Kuntaan on luotu kuntastrategia, laaja hyvinvointikertomus ja kiinteistöstrategia, jotka ohjaavat päätöksentekoa ja kunnan kehitystyötä.

Todisteet:

- Kuntastrategia
- Hyvinvointikertomus
- Kiinteistöstrategia

2. Indikaattori: Tulevan sukupolven tarpeet huomioidaan rutiinomaisesti suunnitteluprosessissa.

Kunta on panostanut kestäväen kehityksen investointeihin kunnassa. Tästä esimerkkinä ovat mm. terveyskeskuksen katolle asennetut aurinkopaneelit ja HINKU-verkoston (hiilineutraali kunta) liittyminen sekä Hölhön teollisuusalueen palstoittaminen tulevaisuuden teollisuusalueeksi. Kunta on luonut myös järjestelmän jätteen alueellisesta vastaanottamisesta kunnan alueella, johon uusimpana on päätetty lisätä myös tekstiilijätteen vastaanotto.

Nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston, sivistyslautakunnan ja ympäristölautakunnan kokouksissa (pois lukien salassa pidettävien asioiden käsittely).

Todisteet:

- Terveyskeskuksen aurinkopaneelien rakentaminen
- HINKU
- Hölhön teollisuusalueen palstoitussuunnitelman päivitys
- Tekstiilien kierrätys
- Hallintosääntö § 88 ja §127

3. Indikaattori: Poliitikot ja ylin johto ovat selvästi osoittaneet vahvaa sitoutumista yrityksen yhteiskuntavastuun saavuttamiseen.

Tohmajärven kunnan valtuutetut ovat sitoutuneet toteuttamaan kuntastrategian tavoitteita. Yhtenä tavoitteena on aktiivinen maakunnallinen edunvalvonta siten, että sotepalvelut pysyvät ennallaan tai palvelutarjonta parantuu. Valtuutetut ovat sitoutuneet tähän ja tehneet valtuustoaloitteen oikeustoimien käynnistämiseksi hyvinvointialuetta vastaan, mikäli Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen päätös palveluverkon suhteen on skenaario 1 tai 2. Kunnan etua on valvottu myös palkkaharmonisaatiokulujen osalta.

Tohmajärven asukasluku pienenee. Asuntokannan sopeuttamiseksi on perustettu asuntotyöryhmä.

Paikalliset poikkeusolosuhteet otetaan huomioon ja asioista sovitaan paikallisesti työntekijäjärjestöjen kanssa tarvittaessa.

Todisteet:

- Valtuustoaloite
- Päätös asuntotyöryhmän nimeämisestä
- Paikallinen sopimus hälytysrahasta Pohjois-Karjalan lomituspalveluissa
- Siun soten alijäämän kattaminen ja palkkaharmonisaation käsittely sekä koulukeskuksen lisäpoiston käsittely vuoden 2022 tilinpäätöksessä

4. Indikaattori: Kestävän kehityksen varmistaminen on olennainen osa politiikan ja strategian kehittämistä sekä toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asettamista kaikilla osastoilla, toimialoilla ja palvelualueilla.

Tohmajärven kunta kuuluu HINKU-verkostoon (hiilineutraali kunta).

Tohmajärven kunnalla on oma ilmastotyöryhmä sekä metsätyöryhmä.

Tohmajärven kunta on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen.

Tohmajärven kunnasta on nimetty edustaja maakunnallisen ilmastohankkeen ohjausryhmään.

Todisteet:

- HINKU
- Ilmastotyöryhmän ja metsätyöryhmän perustamisesta päätökset
- Edustajan ja ohjausryhmän jäsenen nimeämispäätökset

5. Indikaattori: Erityisresurssit ja vastuu vaikuttavat kestävän kehityksen valtavirtaistamiseen (esimerkiksi monitoimityöryhmässä).

Tohmajärven kunta on myöntänyt vuonna 2020 Puhdas Tohmajärvi ry:lle toiminta-avustusta Tohmajärven vesistön valuma-alueen kunnostushankkeeseen.

Tohmajärven kunta on peruskorjannut teollisuusraiteistoa Niiralassa.

Tohmajärven kunnan liikuntahallia on laajennettu niin, että se mahdollistaa monipuoliset kuntoilumahdollisuudet eri käyttäjäryhmille.

Todisteet:

- Avustuspäätös
- Hankehakemus
- Päätös liikuntahallin laajentamisesta

6. Indikaattori: Rutiininomaisesti varmistetaan, että kunnan prosessit, kuten suoritusjohtaminen, auditointi ja valvonta, tarjoavat mekanismeja palautteelle ja kestävän kehityksen haasteille käytännössä.

Ilmastotavoitteet on tunnustettu kuntastrategiassa.

Tohmajärven kunnan edustaja on maakunnallisessa ilmastohankkeessa mukana.

Todisteet:

- Kuntastrategian ilmastotavoitteet
- Päätös edustajan nimeämisestä

7. Indikaattori: Kestävän kehityksen päätöksenteossa on osallistava lähestymistapa.

Kunnassa toimii ilmastotyöryhmä ja kunnan edustaja on nimetty Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeen ohjausryhmään.

Kunnassa järjestettiin Ilmasto- ja energiaohjelman 2030 asiantuntijaryhmän kokous 7.6.2023.

Todisteet:

- Ilmastotyöryhmän muistiot
- Ilmastotyöryhmän nimeäminen
- Kunnan edustajan nimeäminen Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 –hankkeen ohjausryhmään

8. Indikaattori: Kunnalla on pääomarahoitussuunnitelma, joka varmistaa kunnan infrastruktuurin ja omaisuuden pitkän aikavälin elinkelpoisuuden.

Vuosittain laadittavaan talousarvioon kohdennetaan varoja erikseen tehtäviin investointeihin.

Todisteet:

- Talousarvion investointiohjelma

9. Indikaattori: Kunnan historiallisen, kulttuurisen ja sosiaalisen puolen säilyttämiseen on olemassa jäsenelty lähestymistapa.

Tohmajärveltä löytyi jääkauden aikainen hyvin säilynyt luola, joka on ainutlaatuinen kansainvälisessä mitta-kaavassakin. Luola on tutkittu ja luolan hyödyntämistä esim. matkailutarkoitukseen kartoitetaan.

Luola sijaitsee vanhan kunnallistalon alla. Kunnallistalolla on myös pitkä historia. Kunnallistaloa kunnostetaan tällä hetkellä ulkopuolelta kunnan toimesta ja mahdollisesti tulevaisuudessa myös sisäpuolelta, että tila saataisiin toimivaan käyttöön.

Tohmajärven keskustan alueella sijaitsee myös arvokas museoalue, jota on viime vuosien varrella kehitetty ja kunnostettu kuntalaisten ja matkailijoiden käyttöön mm. valtuutettujen kymppitonni –hankkeilla. Museoalueella sijaitsee kesäisin mm. Katri Helena museo.

Tohmajärven kirjastossa on kotiseutukokoelma, joka sisältää paikallishistoriaa käsittelevää sekä tohmajärveläisten kirjailijoiden tuottamaa aineistoa. Aineisto on luettavissa kirjastossa ja suurimmasta osasta aineistoa löytyy myös lainattava kappale.

Vuosittain Tohmajärvellä järjestetään Potsipäivät tapahtumaviikko, jonka järjestämiseen Tohmajärven kunta osallistuu aktiivisesti yhdessä yrittäjien, järjestöjen sekä seurakunnan kanssa. Potsipäivillä on tapahtumatarjontaa runsaasti eri kulttuurin aloilta.

Tohmajärven kunnasta on myös julkaistu kaksi laajaa historiateosta, joista jälkimmäisen tekemiseen kunnanhallitus nimesi työryhmän jäsenet, kunta ”kilpailutti” kirjoittajakandidaatit ja teki valinnan 10 ehdokkaasta. Toimikunta arvioi ja valvoi työn etenemistä.

Todiste:

- Koti-Karjalan artikkeli jääkauden aikaisesta luolasta
- Valtuutettujen kehittämisrahaehdotukset 2019-2020
- Tohmajärven historiatoimikunnan nimeämispäätös
- Päätös kunnallistalon ulkopuolen kunnostamisesta
- Potsipäivien ohjelma
- Kotiseutukokoelma kirjaston internet sivuilla

10 Moitteeton varainhoito

1. Indikaattori: Valituilla virkamiehillä on selvät perustelut palvelumaksuille.

Tohmajärven kunta on määritellyt kunnan maksut ja taksat. Kirjasto kuuluu laajempaan Vaara-kirjasto kokonaisuuteen ja kirjaston maksut on määritelty Vaara-kirjastojen toimesta mutta hyväksytty Tohmajärven kunnassa. Tilintarkastuspalveluiden maksut on määritelty tilintarkastuspalveluiden kilpailuttamisen yhteydessä.

Todisteet:

- Kunnan maksut ja taksat
- Kirjaston maksut
- Tilintarkastajan kilpailuttaminen

2. Indikaattori: Varainhoito-ohjeet määrittelevät taloudelliset vastuut, jotka koskevat kaikkia kunnan palveluksessa työskenteleviä.

Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät käsitellään vuosittain (ja lisäksi jos tulee muutoksia) toimitelmissä ja niistä tiedotetaan työntekijöille sähköpostilla ja tiedot ovat löydettävissä intrasta. Kunnassa laaditaan vuosittain myös talousarvion laadintaohje sekä talousarvion täytäntöönpano-ohje. Kunnassa on käytössä myös julkisia hankintoja koskeva yhteistoimintasopimus.

Todisteet:

- Talousarvion laadintaohje
- Talousarvion täytäntöönpano-ohje
- Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät
- Julkisia hankintoja koskeva yhteistoimintasopimus

3. Indikaattori: Sisäinen auditointi tarkastaa taloudelliset tapahtumat varmistaakseen hyväksytyjen sisäisten menettelytapojen noudattamisen.

Ulkopuolinen tilintarkastaja tarkastaa kunnan tilit ja laatii huomioistaan tilintarkastuskertomuksen. Tohmajärven kunta laatii vuosittain sisäisen valvonnan ohjeen, riskienhallinnan toimintaohjeen sekä riskienhallinnan raportin.

Todisteet:

- Allekirjoitettu tilintarkastuskertomus
- Riskienhallinnan toimintaohjeet

- Riskienhallinnan raportti
- Sisäisen valvonnan ohje

4. Indikaattori: Virkamiehille ja valituille edustajille esitetään säännöllisesti raportteja, joissa verrataan todellisia tuloja ja menoja budjettiin.

Osavuositarkastukset käsitellään kokouksissa neljä kertaa vuodessa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) antaa vuosittain kunnalle oman kuntatarkastusraporttinsa.

Todisteet:

- Osavuosisraportit
- MELA:n kuntatarkastusraportti

5. Indikaattori: Tilintarkastuksen suorittavat kunnasta riippumattomat henkilöt.

Tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan sopimuskausittain.

Todisteet:

- Tilintarkastajan kilpailuttaminen

6. Indikaattori: Ulkoiset auditoinnit ja vuosittaiset auditoinnit julkistetaan.

Tilintarkastaja laatii vuosittain tilintarkastuskertomuksen.

Todisteet:

- Tilintarkastuskertomus

7. Indikaattori: Vuosittaisessa auditoinnissa tarkastetaan palvelutarjonnan arvorahoitus.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain arviointikertomuksen, jossa arvioidaan mm. miten toimialat ovat taloudellisten tavoitteiden lisäksi suoriutuneet toiminnallisista tavoitteista. Osavuosisraportit käsitellään neljä kertaa vuodessa.

Todisteet:

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus
- Osavuosisraportit

8. Indikaattori: Vuosittaiset ja monivuotiset budjetit hyväksytään ennen kyseisen jakson alkua. Budjetissa tulee esittää keskeiset resurssit ja sitoumukset.

Talousarvio laaditaan vuosittain ja hyväksytään joulukuussa kunnanvaltuustossa ennen uuden talousarviovuoden alkua. Talousarvion laadinnan aikana kunnanhallitukselle järjestetään seminaari, jossa toimialat esittelevät talousarvion sisältöä. Ennen valtuuston talousarvion päätöstä järjestetään talousarvio seminaari, jossa talousarvion sisältö esitellään valtuustolle.

Talousarvion lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy toimintasuunnitelman tuleville vuosille.

Todisteet:

- Talousarvio
- Powerpoint esitys vuoden 2024 talousarviosta valtuustolle

9. Indikaattori: Budjetin valmisteluprosessiin kuuluu laaja ulkupoolisten sidosryhmien kuuleminen

Kuntalaisten on mahdollista antaa ideoita valtuutettujen kehittämisrahan käyttöön ja kehittämisrahoista on järjestetty kuntalaisilta.

Vanhusneuvosto laatii oman talousarvioesityksen.

Kuntalaisaloitteita ja valtuustoaloitteita on pyritty huomioimaan talousarvion laadinnan yhteydessä.

Todisteet:

- Valtuutettujen kymppitonnit: kuntalaisten aloitteet –lomake
- Kuntalaisilta valtuutettujen kehittämisrahoista
- Vanhusneuvoston talousarvioesitys

10. Indikaattori: Hyväksytyt budjetit, veroprosentit ja vuosikertomus, joka sisältää tiedot palvelutuotannosta ja tuloksista, ovat julkisesti saatavilla.

Talousarviokirja, tilinpäätökset ja tasekirja, osavuosisraportit sekä veroprosentit julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

Todisteet:

- Tilinpäätös
- Vuoden 2024 tulo- ja kiinteistövero prosentit

11. Indikaattori: Yhteenveto budjetista ja veroista on kaikkien kansalaisten saatavilla.

Talousarviokirja, tilinpäätökset ja tasekirja, osavuosisraportit sekä veroprosentit julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

Kunnille on luotu myös taloustilastoja, jotka ovat saatavilla internetissä.

Todisteet:

- Vuoden 2024 tulo- ja kiinteistövero prosentit
- Taloustilastot kunnille 2018-2019

12. Indikaattori: Kunta tunnistaa ja hallitsee rahoitus- ja palvelutoimitusriskinsä jollakin seuraavista tavoista:

- riskien hyväksyminen ja tunnistaminen;
- riskien välttäminen (esim. siirtämällä toiminta toiselle taholle);
- riskien siirtäminen (esim. julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien avulla tai kaupallisen vakuutuksen hankkiminen); tai
- riskien jakaminen (esim. yhteistyö toisen kunnan kanssa).

Kunnassa on vuosittain laadittu riskienhallinnan toimintaohje.

Lisäksi on laadittu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, jonka tehtävä on vahvistaa ja yhdenmukaistaa hyvää hallintoa sekä johtamista. Luodut perusteet koskevat kunnan lisäksi myös konsernia.

Mm. kunnan ja kunnan tytäryhtiöiden vakuutukset kilpailutetaan vakuutusmeklarin kautta ja valinnasta tehdään asianmukaiset päätökset.

Todisteet:

- Riskienhallinnan toimintaohje
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Vakuutusten kilpailuttaminen

13. Indikaattori: Kuntien välinen lähestymistapa on edistystekijä kunnan johtamisessa.

Tohmajärven kunta hallinnoi Keski-Karjalan musiikkiopiston toimintaa. Musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetusta Tohmajärven lisäksi kuuden muun kunnan alueella. Alueella luotetaan Tohmajärven kuntaan hallinnoijana.

Tohmajärven kunta hallinnoi myös Pohjois-Karjalan lomitustoimea, jonka toiminta-alue on koko Pohjois-Karjala. Alueella luotetaan Tohmajärven kuntaan hallinnoijana.

Kotouttamista hoidetaan yhteistyössä Kiteen kaupungin kanssa.

Tohmajärven kunta on mukana monissa yhteistyöryhmissä ja hankkeissa, esim. Rajakuntahankkeessa.

Tohmajärven kunnalla on edustaja myös Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian valtuustossa.

Yritysten kanssa tehdään yhteistyötä Business Joensuun kanssa.

Todisteet:

- Keski-Karjalan musiikkiopiston perussopimus
- Lomituksen yhdistäminen
- Aiesopimus Keski-Karjalan seudun liikennejärjestelmän kehittämisestä vuosina 2023-2026
- Edustajan nimeäminen Riverian valtuustoon 2021
- Tositeraportti jäsenmaksujen maksamisesta eri yhteisöille
- Kiteen kaupungin päätös kotouttamisesta

14. Indikaattori: Kunta osallistuu kuntayhtymän toimintaan parantaakseen toimintaansa ja kansalaisille tarjoamiaan palveluja.

Tohmajärven kunnalla on edustaja myös Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian valtuustossa.

Tohmajärven kunta on mukana monissa yhteistyöryhmissä ja hankkeissa.

Todisteet:

- Edustajan nimeäminen Riverian valtuustoon
- Tositeraportti jäsenmaksujen maksamisesta eri yhteisöille

11. Ihmisoikeudet, kulttuurinen monimuotoisuus ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus

1. Indikaattori: Kunta huolehtii kaikkien eri ryhmien osallistumisesta ja se on toteuttanut syrjinnän vastaisia toimenpiteitä sekä määritellyt tavoitteet, jotka asetetaan kaikille käytännön alueille.

Kunta sai kohtuullisen suuren perinnön, jonka turvin perustettiin kunnan Veli Simosen –rahasto. Rahastosta myönnetään vuosittain avustuksia sosiaalisin perustein.

Todiste:

- Veli Simosen rahaston säännöt
- Veli Simosen rahastosta maksettavien avustusten haku 2023

2. Indikaattori: Kunnat ryhtyvät toimiin suojellakseen kaikkia kansalaisia syrjinnältä ja syrjäytymiseltä.

Kirjastoauto kulkee aikataulun mukaista reittiä viikoittain. Lisäksi kirjastosta on mahdollista lainata aineistoa kirjaston kotipalvelun kautta. Kotipalvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät sairauden, liikuntaesteen tai korkean iän vuoksi pääse itse asioimaan kirjastossa. Kirjastossa voi asioida myös silloin kun kirjasto on kiinni, jos tekee omatoimisopimuksen kirjaston kanssa.

Tohmajärvellä on satsattu runsaasti resursseja erilaisten ulkoliikuntapaikkojen kunnostamiseen ja rakentamiseen. Ulkoliikuntapaikkojen käyttö on maksutonta. Kunnostettuja latuja löytyy eri puolilta kuntaa. Kunnassa toimii myös suksivuokraamo, josta on mahdollista lainata hiihtovälineitä maksutta. Liikuntatoimelta on mahdollisuus lainata myös muita liikuntavälineitä maksutta. Lainattavana on mm. frisbeegolfkiekkoja, joten tämänkin harrastuksen pariin pääsee helposti kunnostetuille radoille Kemiessä, Tikkalassa ja Värtsilässä. Lisäksi liikuntatoimi vuokraa polkupyöriä edulliseen hintaan kesäisin, joilla voi harrastaa esimerkiksi maastopyöräilyä uusituilla maastopyöräilyreiteillä. Liikunta- ja nuorisotoimi järjestävät myös edullista ja usein jopa maksutonta toimintaa lapsille ja nuorille mm. loma-aikoina sekä retkiä. Kunnalla on myös äskettäin uusittu kuntosali, jonka käyttäminen on edullista ja maksutonta eläkeläisille, toisen asteen opiskelijoille, työttömille sekä alle 18-vuotiaille. Laitteet soveltuvat ikäihmisten käytettäväksi ja kansalaisopisto järjestää myös ikäihmisille omia kuntosalikursseja.

Tohmajärven kunnassa julkinen liikenne on vähäistä, joten kunta on järjestänyt haja-asutusalueen asukkaille mahdollisuuden kerran viikossa käytettävään Kyytitakuu-palveluun. Palvelu on mahdollista tilata tiettyinä päivinä alueesta riippuen, ja taksi kuljettaa asiakkaan asioimaan kunnan keskustaan linja-autolipun hinnalla.

Kunta on järjestänyt mm. Onkamo-Tikkalan kylien asukasillan ja asukasilloja on suunnitelmassa järjestää edelleen eripuolilla kuntaa.

Todiste:

- Kyytitakuu

- Onkamon ja Tikkalan kylien asukasilta
- Kirjaston palvelut
- Liikuntatoimen laina- ja vuokravälineet
- Suksilainaamo
- Kuntosalin käyttömaksut
- Kirjastoauton reitit

3. Indikaattori: Kunta edistää aktiivisesti monimuotoisuutta ja yhteenkuuluvuutta kaikkien kansalaisten edun mukaisesti asettamalla resursseja käytettäväksi, tukemalla ja antamalla tukipalkkioita kansalaistojen toimintaan, edistämällä vuoropuhelua ja kannustamalla kumppanuuksia eri yhteiskunnallisten toimijoiden välillä.

Tohmajärven kunnan kansalaisopistossa järjestetään suomenkielenkursseja ulkomaalaistaustaisille henkilöille. Kaikista kansalaisopiston kursseista on mahdollisuus saada alennusta esim. Työttömät, maahanmuuttajat, henkilöt, joilla ei ole perusopetuksen jälkeistä koulutusta tai eläkeläiset. Alennusperusteet määritellään lukukausittain.

Kunta pitää yllä viikoittain kokoontuvaa toiminnallista perhekahvila Perhosta yhdessä Mannerheimin lastensuojeluliiton ja seurakunnan kanssa, johon vanhempien on mahdollista kokoontua lasten kanssa.

Kunnassa on toiminut myös VALO-hanke, jonka tehtävänä on auttaa maahanmuuttajataustaisia kuntalaisia työllistymisessä sekä Kiteen kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettu työllistämistä tukeva ToKi-hanke.

Kunta jakaa säännöllisesti vuosittain yhdistysavustuksia paikallisten yhdistysten toimintaan.

Kuntaan on rakennettu esteetön luontopolku ja nuotiopaikka valtuustoaloitteen johdosta, jossa on mahdollista liikkua pyörätuolilla ja rollaattorilla.

Todiste:

- Kansalaisopiston maksuperusteet
- Kansalaisopiston suomenkielenkurssi
- Perhekahvila Perhosen mainos
- VALO-hanke
- ToKi-hankkeen hankesopimus
- Yhdistysavustusten periaatteet ja säännöt
- Myönnettyjä yhdistysavustuksia
- Valtuustoaloite esteettömän luontopolun rakentamisesta

4. Indikaattori: Kunta on asettanut selkeät tavoitteet parantaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja maksimoida kulttuurisen monimuotoisuuden potentiaalia edistämällä kulttuurienvälistä diversiteettiä ja vuorovaikutusta.

Kunnassa on toiminut myös VALO-hanke, jonka tehtävänä on auttaa maahanmuuttajataustaisia kuntalaisia työllistymisessä sekä Kiteen kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettu työllistämistä tukeva ToKi-hanke.

Tohmajärven kunta on saanut myös harrastamisen Suomen malli- hankerahoitusta, jonka turvin on kunnan toimesta järjestetty kerhotoimintaa koulupäivän jälkeen.

Todisteet:

- VALO-hanke
- ToKi-hankkeen hankesopimus
- Harrastamisen Suomen malli

5. Indikaattori: Kunta on ottanut käyttöön yksittäisiä suunnitelmia tietyille heikommassa asemassa oleville ryhmille (esim. omavaraisuussuunnitelma, lasten ja nuorten oikeuksien suunnitelma jne.).

Kunta on tehnyt hyvinvointisuunnitelman ja laajan hyvinvointikertomuksen.

Tohmajärven kuntaan on palkattu vakituiseen työsuhteeseen etsivä nuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä on auttaa koulutuksesta pudonneita tai muuten syrjäytymisvaarassa olevia nuoria.

Todiste:

- HYTE-suunnitelma
- Laaja hyvinvointikertomus
- Etsivän nuorisotyöntekijän palkkaaminen

6. Indikaattori: Poliitikot ja henkilökunta varmistavat yhdessä kaikkien strategisten kumppaneiden kanssa, että tasa-arvotavoitteet sisällytetään strategioihin, aluesuunnitelmiin sekä julkisten palvelujen tuottamiseen ja että niitä toteutetaan.

Kunnassa on nuorisovaltuusto ja vanhusneuvosto. Kunnalla on edustaja Keski-Karjalan vammaisneuvostossa. Näiltä vaikuttajaryhmiltä pyydetään usein lausuntoa, heidän edustamansa väestöryhmään liittyvissä asioissa. Lisäksi vaikuttajaryhmien edustajat voivat olla läsnä kunnanvaltuuston kokouksessa puheoikeutettuna.

Todiste:

- Nuorisovaltuusto
- Vanhusneuvosto
- Keski-Karjalan vammaisneuvosto

12. Vastuullisuus

1. Indikaattori: Kaikilla päättäjillä on selvät kollektiiviset ja yksilölliset vastuunsa tekemistään päätöksissä, ja ne on määritelty selkeästi oikeudellisissa puitteissa ja heidän toimenkuvassaan.

Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden päätösvallasta päätetään hallintosäännössä §:ssä 22-26. Lisäksi viranhaltijoille tehdään virkamääräys.

Todiste:

- Hallintosääntö

2. Indikaattori: Valtuusto laatii säännöllisin väliajoin (vähintään vuosittain) julkiset selonteot ottamalla huomioon tekemänsä päätökset.

Kunnanvaltuusto hyväksyy vuosittain tilinpäätöksen, jossa käsitellään kunnan edellisen vuoden taloustilanne mutta myös toiminta. Tilinpäätöksen tasekirja on julkinen ja saatavilla kunnan internet-sivuilta.

Todiste:

- Tilinpäätös ja tasekirja

3. Indikaattori: Kunnan oikeudellinen kehys sisältää yksityiskohtia päätösten raportoinnista, selittämisestä ja rankaisemisesta, jotka valitut edustajat, virkamiehet ja kansalaiset ymmärtävät hyvin.

Mikäli valtuutettu muuttaa paikkakunnalta, hänen tulee erota kunnan luottamustoimista ja hänen tilalleen nimetään kunnanvaltuustoon varavaltuutettu ja toimielimiin valitaan uusi jäsen.

Todisteet:

- Valtuuston päätöksiä eroamisesta luottamustoimesta

4. Indikaattori: Raportit ja muut asiakirjat ovat saatavilla ja asetetaan saataville.

Tohmajärven kunnan hallintosääntö määrittelee, miten asiakirjahallinto on järjestetty (§ 52-54). Kunnassa on virkasuhteessa tiedonhallinnan asiantuntija, jonka tehtävä on antaa asiakirjoja pyynnöstä.

Kunta julkaisee asiakirjoja myös virallisella ilmoitustaululla kunnanviraston aulassa sekä kuulutuksissa kunnan internet-sivuilla.

Todisteet:

- Hallintosääntö
- Kuulutukset internet-sivuilla

5. Indikaattori: Kunnalla on lainsäädäntökehyksen mukainen avoin ja riippumaton auditointijärjestely. Tarkastusjärjestelyjä kunnioitetaan ja niitä pidetään riippumattomina, ja ne toteutetaan ilman pelkoa tai suosimista.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista, huolehtii tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa ja valvoo mm. sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Todisteet:

- Tarkastuslautakunta 2021-2025

6. Indikaattori: Auditoiden on selvitettävä, kenet jokaisesta päätöksestä saatetaan vastuuseen, ja asiaan kuuluvat päätöksentekijät suostuvat vapaaehtoisesti julkiseen tarkasteluun.

Tohmajärven kunta on määritellyt jokaisen tulosityksikön tilivelvolliset erillisellä päätöksellä.

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisesti.

Kunnanvaltuusto myöntää taloutta hoitaville toimielinten jäsenille ja tehtäväalueita johtaville viranhaltijoille vastuuvapauden tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Tilintarkastaja laatii tilintarkastuskertomuksen.

Todisteet:

- Tilivelvolliset 1.1.2024 alkaen
- Tilinpäätös 2022, kunnanvaltuuston päätös
- Tilintarkastuskertomus

7. Indikaattori: Kunnalla on oikeudellisten puitteidensa mukainen vankka prosessi korjatakseen hallinnollisia epäkohtia ja paikallisten viranomaisten kansalaisoikeuksia loukkaavia toimia sääntöjen, määräysten ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

Kunnan henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista puolueettomasti.

Kunta laatii vuosittain raportin riskienhallinnasta.

Todisteet:

- Ilmoituskanava
- Riskinhallinnan raportti 2022

